

INFLUENȚA CULTURII ÎN POLITICA CHINEI. PERSPECTIVA CHINEZĂ ASUPRA INSTITUTELOR CONFUCIUS

THE INFLUENCE OF CULTURE IN CHINA'S POLITICS. THE CHINESE PERSPECTIVE ON THE CONFUCIUS INSTITUTES

Drd. Diana-Elena VEREȘ*

În ultimele decenii, termenul soft power (putere blândă) devine, pe continentul asiatic, cel mai des utilizat termen străin și primește o atenție deosebită din partea atât a specialiștilor în relații internaționale, cât și a reprezentanților Partidului Comunist din China. Timp de aproape două decenii în care conceptul soft power a fost studiat și în care s-a încercat o adaptare a acestuia la valorile țării, China ajunge la concluzia că tradiția, cultura, istoria și filosofia țării pot reprezenta un avantaj în crearea unor legături atât cu țările din Asia, cât și cu cele din afara continentului asiatic. În acest sens, guvernul Chinei alocă o sumă generoasă de bani pentru înființarea centrelor de limbă, cultură și literatură chineză, numite „Institute Confucius”, în întreaga lume, pornind din Asia. În prezent, China susține că rolul acestora este unul deosebit de important, deoarece aceste centre, construite după modelul centrelor de limbă engleză, franceză, sau spaniolă, nu se adresează doar publicului doritor să învețe limba chineză, ci sunt un intermediar între China și țara-țintă, în scopul stabilirii unor relații de prietenie și de cooperare, prezentând cultura, istoria și civilizația chineză și atrăgând cât mai mulți simpatizanți spre China.

Articolul prezintă, descrie și analizează structura și modul de operare a Institutelor Confucius, din perspectivă chineză, și ilustrează raportul dintre politica soft power a Chinei și programul de funcționare a acestora, așa cum este expus de sursele chineze în spațiul din afara țării.

In the past few decades soft power has become, , the most commonly used foreign term on the Asian continent and has received special attention both from specialists in International Relations and from the representatives of the Chinese Communist Party. Stepping into the third millennium, China shows a tendency of reconfiguration for its position and role in relation to the other great powers of the world, and adopts the soft power strategy, which is adapted to assert itself globally. For almost two decades in which the concept of soft power has been studied and attempts to adapt it to the country's values have been made, China concludes that its tradition, culture, history and philosophy can be an advantage in creating links with the other countries from Asia as well as those outside the Asian continent. In this regard, the Chinese government is allocating a generous amount of money for the establishment of Chinese language, culture and literature centers, named Confucius Institute around the world, starting with Asia. At present, China argues that their role is particularly important, as these centers, built on the model of English, French, or Spanish language centers, are not only aimed at the Chinese-speaking public, but are an intermediary between China and the host country, in order to establish cooperative relations, presenting Chinese culture, history and civilization and attracting as many sympathizers as possible.

The article presents, describes and analyzes the structure and operation of the Confucius Institutes from a Chinese perspective, and illustrates the relationship between China's soft power policy and their operating program, as exposed by Chinese sources as well.

Cuvinte-cheie: China; soft power; confucianism; Institutele Confucius.

Keywords: China; soft power; Confucianism; Confucius Institutes.

Confucius, confucianismul și Institutele Confucius

Confucius este cunoscut drept cel mai mare gânditor chinez din istorie și fondatorul școlii de gândire care îi poartă numele. În perioada vieții

sale, acesta a încercat să introducă ideile sale filosofice în practica din politica țării, însă nu a avut această șansă, motiv pentru care s-a retras din spațiul public și și-a dedicat viața scrisului. Ideea centrală a filosofiei confucianiste reflectă importanța grupului în construirea unei societăți armonioase, idee care se pliază pe noua tendință a guvernului chinez de a se deschide către întreaga lume prin intermediul înlocuirii ideilor socialiste

*Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
e-mail: elenadianaveres@gmail.com

cu un sistem centrat pe principiile confucianiste (Li 2006, 583).

În ultimele decenii ale secolului al XX-lea, odată cu eliberarea economică, condusă de Deng Xiaoping, și cu deschiderea treptată a Chinei spre Vest, încep să apară semne care să conducă spre ideea conform căreia cultura tradițională chineză a rămas, chiar și în perioada maoistă, adânc imprimată în conștiința poporului chinez. În plan cultural, în această etapă, începând cu anii '80, apare fenomenul *febră culturală*, denumit astfel datorită interesului sporit pe care în special persoanele din rândul intelectualilor îl manifestau față de toate aspectele legate de cultura și istoria Chinei (Billioud și Thoraval 2007, 5).

Așadar, încă din această perioadă post maoistă, din partea guvernului s-a transmis un mesaj de toleranță față de confucianism. În această etapă, ideile confucianiste au traversat o perioadă neutră, adică nu au fost nici promovate, nici interzise, așa după cum s-a întâmplat în perioada maoistă. O dovadă a acestui fapt o reprezintă participarea lui Gu Mu, viceprim-ministru al acelei perioade, la un simpozion dedicat lui Confucius, care prezenta confucianismul drept cristalizarea culturii naționale chineze (Billioud și Thoraval 2007, 6).

Începând cu anii '90, atitudinea atât a guvernului, cât și a populației a fost din ce în ce mai deschisă spre valorile confucianiste. Astfel, China reintroduce noțiunea confucianistă de *armonie*. Armonia, fundamentul societății chineze clasice, revine în atenția liderilor chinezi, care propun reconstruirea unei societăți armonioase. În planul pentru dezvoltare culturală din 2006, termenii confucianiști, precum *armonie*, *pietate filială*, *pace*, s-au regăsit din ce în ce mai des în discursurile chineze (Roșker 2013, 4). În prezent, noul conducător al Chinei, încă din anul 2014, pune bazele unui nou socialism cu caracteristici chineze, acest lucru însemnând o reînnoire a societății chineze prin prisma culturii tradiționale. Practic, Xi Jinping consideră eficiența viitoare a partidului dependentă de nivelul de creștere a interesului pentru cultura milenară a țării. Astfel, el chiar afirmă următoarele: *cultura unei națiuni este o trăsătură unică, ce distinge o națiune de alta* (Xi 2018, 2).

Totodată, Xi îndeamnă la promovarea spiritului cultural care a rezistat probei timpului și care are o însemnată valoare în prezent. Astfel,

reîntoarcerea la confucianism s-a făcut treptat, inițial readoptându-se valorile culturale, urmând ca, în prezent, aceste valori să își facă simțită prezența și în sfera politică de guvernare a țării.

Ajunși în secolul XXI, poporul chinez s-a confruntat din ce în ce mai des cu o incompatibilitate între ideile propagate de marxism și inovația adusă de perioada contemporană, la care, din dorința de dezvoltare și evoluție, au fost nevoiți să găsească soluții pentru a se adapta. Cu alte cuvinte, societatea contemporană aduce evoluție, însă lasă în conștiința chineză un vid moral din ce în ce mai greu de gestionat. Soluția pentru acoperirea acestui gol o reprezintă reîntoarcerea la valorile morale confucianiste, reprimite și negate în etapa imediat următoare instaurării regimului comunist în China, deoarece au fost considerate ca reprezentând principala piedică între poporul chinez și modernizare (Liu 2011, 195).

China depune mari eforturi pentru a se prezenta pe sine, pentru a se face cunoscută și a purta un dialog cu vecinii din Asia și cu țările din restul lumii, conștientizând faptul că ideologia socialistă ar putea reprezenta un factor de neîncredere în ceea ce privește libertatea discursului. Ca urmare a acestui fapt, recurge la cultura sa milenară, la simbolurile culturale cu care China s-a identificat, cel mai important element fiind reprezentat de filosofia confucianistă și, implicit, de fondatorul acesteia, Confucius.

În prezent, numele său este purtat de câteva sute de centre educaționale, numite *Institute Confucius*. Acestea nu sunt centre care să propage ideile confucianiste și nu au o legătură strânsă cu această personalitate chineză, ci au împrumutat numai numele acestuia, cu intenția de a asocia Institutele cu un simbol al Chinei care să facă legătura cu istoria milenară a acesteia. Institutele Confucius sunt centre destinate predării limbii chineze pentru publicul din afara spațiului chinez. Acestea au luat naștere datorită sprijinului guvernului Chinei și sunt prezente, încă din anul 2004, pe toate continentele lumii (Hughes 2014, 52).

Institutele operează în colaborare cu universități străine din cele mai importante orașe ale lumii și au ca scop, așa după cum sunt prezentate pe site-ul oficial Hanban, instituție de învățământ afiliată Ministerului Învățământului din China, în subordinea căreia se află toate Institutele Confucius, *promovarea înțelegerii Chinei, a limbii*

și a culturii (Pan 2013, 26).

Din punct de vedere cronologic, primul Institut Confucius a apărut în anul 2004, în Seul, Coreea de Sud. Patru ani mai târziu, în anul 2008 existau deja 292 de institute și clase Confucius în diferite școli, în 78 de țări. În anul 2011, existau 473 de Institute Confucius în 104 țări. În prezent, există 579 de Institute Confucius în întreaga lume, cel mai mare număr fiind în Europa (Hanban 2019).

Hanban a făcut o declarație, în care a afirmat faptul că, până la finalul anului 2020, intenționează să aprobe deschiderea altor 500 de astfel de institute, cu scopul de a face China cunoscută așa cum este ea, mișcare numită *revoluția Confucius*.

Există diverse modalități prin care Hanban colaborează pentru înființarea unui Institut Confucius. De regulă, universitățile partenere asigură locația și toate facilitățile, în timp ce partea chineză asigură personalul didactic, materialele pentru susținerea cursurilor și diferite alte materiale auxiliare, special create pentru studenții străini. Desigur, având în vedere faptul că numărul Institutelor Confucius este într-o continuă creștere, principala problemă cu care se confruntă Hanban este cea a asigurării necesarului de cadre didactice specializate, număr care se ridică la aproximativ 100.000 de persoane pe an (Pan 2013, 29). În acest sens, China a dezvoltat și un program de voluntariat, în care tineri chinezi, studenți sau absolvenți ai cursului de predare a limbii chineze ca limbă străină, pot să fie angrenați în acest proiect și pot primi acordul de a contribui la promovarea culturii și limbii chineze oriunde în lume.

Activitățile Institutului Confucius, conform Hanban, sunt, după cum urmează: asistarea studenților din toate domeniile în învățarea limbii chineze, pregătirea instructorilor de limba chineză și furnizarea materialelor necesare predării limbii și culturii, organizarea atestatului de limba chineză HSK, informarea cu privire la cultura, economia și societatea chineză, conducerea cercetărilor cu privire la China contemporană și promovarea activităților deschise care să încurajeze implicarea străinilor în cunoașterea Chinei (Liu 2011, 195). În ultimii ani, odată cu deschiderea Chinei față de Occident, cu dezvoltarea economiei și datorită prezenței acesteia din ce în ce mai pregnantă în întreaga lume, interesul față de limba chineză a fost într-o continuă creștere, aici existând, desigur, diferiți factori, fiecare individ având propria sa motivație.

În prezent, aproximativ 2.500 de universități din întreaga lume furnizează cursuri de limbă, literatură, cultură chineză și există aproximativ patruzeci de milioane de studenți înregistrați la cursurile de limbă chineză la nivel universitar. Pe lângă aceștia, alte câteva milioane de oameni studiază într-un cadru neacademic, în centre de limbi străine, online sau la Institutele Confucius (Meng 2012, 182).

Institutele Confucius din perspectivă chineză

În China s-a formulat *planul de cinci ani* cu referire la partea educațională, inițiat și susținut de Guvernul chinez, care a pus accent pe importanța promovării studiului limbii chineze în afara țării (Zaharna 2014, 9-10). Acest fapt se datorează încrederii pe care China o are în propriul potențial și în diplomația sa, făcând uz de limbă și cultură pentru a stabili ulterior relații de ordin economic.

Astfel, Institutele Confucius au avut parte de o mare promovare în acest proiect de cinci ani, fiind principala unealtă prin care China își poate atinge obiectivul. În anul 2007 s-a înființat un sediu al Institutelor Confucius, în Beijing, cu scopul de a îmbunătăți organizarea celorlalte institute din afara țării. Din punct de vedere spațial, Institutele Confucius pot fi regăsite în jurul Asiei, în Europa, Australia și în America de Nord.

Toate țările în care China a aprobat înființarea acestora sunt țări care au o mare importanță din punctul de vedere al potențialelor relații de dezvoltare economică și sunt relevante atât în proiectele, cât și în activitatea diplomatică a acesteia. Astfel, putem observa numărul mare, în creștere de institute în Europa, dar dacă privim spre partea colaborărilor de ordin economic dintre China și țările-țintă, vom putea concluziona faptul că acest lucru nu este deloc surprinzător. În ceea ce privește Asia, numărul mare de Institute Confucius reflectă poziția de lider pe care China și-o însușește în fața vecinilor din Asia de Est și promovarea politicii de *dezvoltare armonioasă*, împreună cu celelalte state.

Motivul care stă la baza înființării institutelor este reprezentat de dorința Chinei de a-și restabili imaginea națională și de a contracara teoria conform căreia aceasta este o amenințare la adresa țărilor cu care și-a construit legături. Institutele, o unealtă deosebit de importantă a soft power chinezesc, ajută la stabilirea relațiilor și a parteneriatelor cu

țara-țintă, promovând o imagine prietenoasă, deloc amenințătoare a Chinei. Miza pe care China o are pentru așa-numita *dezvoltare pașnică* este stabilirea de parteneriate și promovarea unei imagini noi, atractive prin intermediul culturii, având drept pivot Institutul Confucius (Zaharna 2014, 195).

Prin intermediul institutelor, China transmite mesaje legate de armonie, disponibilitate și inițiativă în a crea un mediu internațional bun și propice dezvoltării comune. Pentru a da dovadă de cât mai multă transparență și cu scopul de a promova cultura sa milenară, o suită de elemente importante, relevante pentru cultura chineză, precum Anul Nou Chinezesc, Ceremonia Ceaiului, ziua de naștere a lui Confucius, sunt exportate din planul intern și prezentate la nivel internațional în cadrul institutelor și cu ajutorul cadrelor didactice chineze, care sunt adevărați ambasadori ai culturii chineze și responsabili ai relațiilor dintre țara-țintă și China.

Din perspectivă chineză, scopul final al institutelor este acela de a servi drept platformă de dezvoltare pentru stabilirea unor relații internaționale stabile, puternice și pentru facilitarea interacțiunii dintre țări, la nivel diplomatic, reprezentanții Guvernului chinez considerând că, raportându-se la zone diferite, singura modalitate de a cunoaște punctele de vedere comune și de a identifica incongruențele este prin intermediul comunicării. Cu alte cuvinte, pornind de la diferențe, se poate ajunge la cooperare și la relații de prietenie între China și restul țărilor (Hong și Lin 2011, 38).

Sun Ya Pan, profesor din cadrul departamentului de Științe Sociale din Hong Kong, identifică și expune cele trei abordări ale diplomației culturale, reflectate în mecanismul de funcționare al Institutelor Confucius, aspect care confirmă planul Chinei de a recunoaște potențialul pe care predarea limbii chineze îl are în stabilirea relațiilor internaționale, în sporirea investițiilor străine și, nu în ultimul rând, în creșterea influenței *soft power*, raportat la țara-țintă.

Astfel, din anul 1980, Hanban s-a preocupat de elaborarea diferitor modalități de predare a limbii chineze în străinătate, până în anul 2000 funcționând drept o agenție care furniza astfel de servicii. Începând cu 2004, Hanban a primit sprijinul guvernului și și-a dezvoltat aria de acțiune, încorporând toate elementele dependente de diplomația culturală, cu scopul de a susține China

în demersurile de sporire a puterii soft. Creșterea dinamică a numărului de institute, relațiile de cooperare, stabilite la nivel de universități, din întreaga lume și popularitatea crescândă a Chinei în rândul persoanelor de pe restul continentelor reflectă faptul că puterea soft a Chinei este, de asemenea, în creștere.

Cele *trei abordări diplomatice* (Pan 2013, 196) care pot fi regăsite în agenda de activități a Institutelor Confucius, sunt, după cum urmează:

1. Promovarea culturii, a tradiției și a politicii externe a Chinei în rândul comunităților locale, aceste activități fiind strâns condiționate de relații bune de cooperare între reprezentanții institutelor și cei ai universităților afiliate. Astfel, China este prezentă, prin intermediul cadrelor didactice și al voluntarilor, la diverse activități care au loc în centre comerciale, parcuri, spații de divertisment, cu demonstrații de caligrafie, proiecții de film, pictură tradițională chinezească, muzică, proiecții de film, bucătărie tradițională etc.

2. Stabilirea legăturilor cu reprezentanți politici, intelectuali, cu parteneri de afaceri, în contextul evenimentelor culturale, în scopul pregătirii terenului pentru stabilirea ulterioară a posibilelor relații de afaceri. În acest sens, China a invitat reprezentanți ai conducerii țării în care Institutul a avut activități de succes, în vizite oficiale, la competiții sportive, lansări de film, mergând pe principiul conform căruia prietenia nu lasă loc competiției.

3. Ultima metodă de acțiune a institutelor țintește publicul de rând, persoanele care nu au nimic în comun cu China, începând de la copii până la vârstnici, cu scopul de a face cunoscută tradiția chineză și de a forma o opinie pozitivă în rândul maselor. Astfel, reprezentanții ai Institutelor Confucius organizează activități de divertisment și culturale, cu ocazia festivalurilor interculturale din fiecare țară-țintă, și intră în contact cu cât mai mulți oameni, străduindu-se să fie cât mai des prezenți la activitățile care au drept țintă publicul de toate vârstele.

În această ordine de idei, reprezentanții Hanban susțin faptul că principalul obiectiv al activității Institutelor Confucius nu este cel de a-și exercita puterea soft, ci acela de a permite lumii să înțeleagă cultura și civilizația chineză și să facă acest lucru posibil prin intermediul predării limbii chineze (Tao și Wang 2018, 13).

Dificultăți în calea dezvoltării armonioase prin intermediul culturii

China face eforturi mari în demersul său de a crește numărul Institutelor Confucius în lume, însă se confruntă cu diferite dificultăți, principala sa problemă fiind reprezentată de scepticismul țărilor-tintă față de intențiile Chinei și de incapacitatea de colaborare, datorată diferențelor semnificative la nivel politic. În acest sens, China își îmbracă socialismul în valorile confucianiste, căutând să dea noi valențe respectivei filosofii pentru a se putea folosi de aceasta pe post de liant între societatea democratică, exterioară ei, și, în același timp, pentru a nu încălca valențele socialiste existente pe teritoriul țării.

China este acuzată de anumiți parteneri mai sceptici de faptul că se folosește de aceste institute pentru a avea control politic. În pofida acestui fapt, profesori din cadrul institutelor, printre care și Xu Lin, afirmă că, la cursurile institutelor, se discută despre limbă și cultură, nicidecum probleme care țin de ideologii politice (Tao și Wang 2018, 16).

Scopul acțiunilor Chinei cu privire la Institutele Confucius nu au fost atinse, din cauza diferențelor dintre numărul mare de institute deschise într-un timp relativ scurt și imposibilitatea de a trimite suficient personal didactic competent pentru a acoperi cursurile programate în cadrul acestora, ceea ce a pus cantitatea mai presus de calitate și a dat dovadă de lipsă de profesionalism. De asemenea, susținerea internă din partea poporului chinez a acestei acțiuni de mare amploare a Guvernului chinez a fost minimă, întrucât învățământul chinez a încercat să asimileze idei occidentale moderne, pe care le-a adaptat propriului sistem (Meng 2012, 17).

Occidentalizarea sistemului de învățământ chinez duce la o incongruență între imaginea pe care străinii o au cu privire la valorile chineze, printre care și confucianismul, și valorile actuale predominante în societatea chineză.

Un alt aspect care ridică probleme în îndeplinirea misiunii Institutelor Confucius este reprezentat de planurile lor de viitor, specialiștii prezentând ipoteza conform căreia predarea limbii străine, în acest caz limba chineză, nu este sustenabilă pentru stabilirea relațiilor de cooperare la nivel economic. Chiar și în acest sens, China vine cu propunerea înființării unui centru de cercetare al Institutelor Confucius, în care se vor

lua în considerare evoluțiile tuturor institutelor și se vor introduce treptat și alte programe aferente celor de predare a limbii chineze.

Printre regulile de funcționare a acestor institute, se regăsește o interdicție a Institutelor Confucius de a lua parte la activități care nu sunt în concordanță cu misiunea lor, aspect care a lăsat loc de interpretare din partea scepticilor. Cu toată deschiderea, subiectele sensibile, legate de politica Chinei, de drepturile omului, de Taiwan, Tibet, Falun Gong, Hong Kong sunt evitate în mod politicos, de cele mai multe ori.

Cu toate acestea, motivele pentru care universitățile acceptă aceste parteneriate se datorează mai multor factori: pentru a beneficia de sprijinul financiar anual primit din partea Chinei, pentru a-și lărgi oferta educațională și, totodată, din cauza lipsei de opțiuni în organizarea de cursuri de cultură, de limbă și civilizație chineză. Există o serie de parteneri ai Chinei care au trecut cu vederea restricțiile impuse Institutului Confucius, fapt datorat dependenței de suportul financiar, oferit de China și, totodată, din dorința de a nu leza convingerile ideologice ale partenerilor chinezi (Meng 2012, 37).

Rolul și activitatea Institutelor Confucius în România

În România există, în prezent, patru Institute Confucius, după cum urmează: Sibiu (2007), Cluj (2009), Brașov (2012) și București (2013), iar pe lângă acestea, alte două clase Confucius, deschise la Deva și Constanța, clasele Confucius funcționând în colaborare cu liceele din aceste orașe și adresându-se elevilor din mediul preuniversitar (Tomozei 2018, 1).

Conform acordului de cooperare între Biroul de Relații Internaționale pentru Studiul Limbii Chineze (Hanban) și Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, scopul înființării Institutului Confucius este de a *întări cooperarea dintre România și China, de a sprijini și promova dezvoltarea studiului limbii chineze și de a consolida înțelegerea reciprocă dintre popoarele român și chinez*. Pe lângă misiunea lor de promovare și propagare a culturii, limbii și civilizației chineze, aceste institute au avut și rolul de a suplimenta personalul didactic de la secțiile de limbă și literatură chineză de la Facultățile de Limbi și Literaturi Străine, de a facilita dialogul dintre oficialitățile chineze și

române și de a organiza diferite activități care au avut ca scop promovarea limbii chineze, de pildă, organizarea de excursii, tabere de vară, susținerea examenului pentru atestatul de limbă chineză etc. (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu 2019, 1).

Printre sarcinile care revin Institutelor Confucius, se numără și pregătirea pentru examenele HSK (hanyu shui ping kaoshi), examene în urma cărora cursanții primesc o diplomă care atestă cunoștințele de limbă chineză, recunoscută de Hanban, și care servește drept *pașaport*, în procesul de admitere, cursanților care aplică pentru un program de studiu în cadrul Universităților partenere din China. De asemenea, cursanții din clasele primare și gimnaziale pot opta pentru pregătirea și susținerea examenului YCT (youth Chinese test). Institutele Confucius, de asemenea, oferă un număr de burse de studiu în China cursanților care obțin rezultate foarte bune la cursurile de limbă chineză și organizează programul școala de vară, în cadrul căreia, timp de două săptămâni, cursanții pot vizita China, împreună cu cadrele didactice chineze (Hubbert 2014, 33).

O altă activitate relevantă la care participă Institutele Confucius, în parteneriat cu Ambasada Chinei o constituie concursul Chinese Bridge (hanyu qiao), unde cursanții, reprezentând Institutele Confucius de pe teritoriul fiecărei țări, participă la o competiție în cadrul căreia își expun cunoștințele de limbă, cultură, civilizație și artă chinezească. Câștigătorii etapei naționale se califică pentru etapa internațională, care are loc, anual, în China (Hubbert 2014, 33).

Totodată, s-a putut sesiza și o deschidere din partea autorităților locale care au luat parte la diferitele activități organizate de Institutele Confucius din România, însă în cazul acestor institute, deschise relativ recent, nu putem vorbi despre o influență majoră în regândirea relației dintre cele două țări, buna cooperare dintre publicul român și institute datorându-se în mare parte și relațiilor româno-chineze deja existente. Singurul rezultat concret care a putut fi observat în cadrul activităților acestor institute este susținerea studenților în procesul de învățare a limbii chineze și familiarizarea publicului străin cu elementele de cultură chineză. Cu toate acestea, prezența cadrelor didactice chineze este de mare ajutor universităților, fapt dovedit de numărul în creștere de studenți atât din cadrul departamentelor de limbi

și literaturi asiatice, cât și la nivelul învățământului preuniversitar (Wang 2016, 36).

Concluzii

China, prin noile demersuri de deschidere către Occident, dorește să transmită un mesaj de bunăvoință, să se facă cunoscută și să stabilească astfel relații internaționale de cooperare, în scopul dezvoltării economice. Guvernul chinez recurge, în acest sens, la instrumentele *soft power* pe care le are la îndemână: cultura milenară, civilizația, filosofia și limba chineză, mizând pe faptul că tot ceea ce este diferit față de Occident va atrage, în primul rând, populația civilă. Potrivit acestui plan, China consideră că va reuși să poarte un dialog cu țările democratice, să stabilească relații economice și parteneriate strânse, distrăgând atenția publicului de la neajunsurile lăsate în urmă de o guvernare de tip comunist și insistând asupra elementelor pozitive din cultura țării. Din informațiile prezentate în articol, se poate trage concluzia că, în prezent, imaginea Chinei este poziționată între două extreme: cea dintâi, care este reprezentată de atitudinea pozitivă și binevoitoare a acesteia, dorința de a *cuceri* prin farmecul său, bazându-se pe istoria, cultura și filosofia sa de mii de ani și propunându-se drept un model de societate care a rezistat de-a lungul mileniilor, și cea de-a doua perspectivă, mai degrabă sceptică a unor țări din Vest, care asociază Institutele Confucius cu *calul troian*, considerându-le extensii ale Guvernului chinez în spațiul din afara Chinei. Pe de altă parte, nu putem exclude situația reală, cel puțin la nivel național, anume faptul că numărul acestora și statutul de Centre Culturale relativ noi nu le-a permis să exercite o influență prea mare pentru a putea fi considerate instrumente valoroase ale politicii *soft power*. Este adevărat că, în restul țărilor din Europa și nu numai, numărul acestor institute este unul semnificativ, fapt care poate ridica semne de întrebare și care poate atrage scepticismul de partea analiștilor. Acest aspect ar putea, într-adevăr, motiva decizia universităților străine de a înceta colaborarea cu Hanban și de a suspenda activitatea Institutelor Confucius.

Așa după cum este deja cunoscut, efectele *soft power* nu sunt vizibile în timp scurt, iar pentru a putea forma un punct de vedere obiectiv, înainte de a le cataloga drept o amenințare sau un mijloc inofensiv de a avea acces mai ușor la limba,

cultura și civilizația chineză, este necesară o analiză minuțioasă, desfășurată pe o perioadă îndelungată de timp, o eventuală înființare a unui centru de cercetare a institutelor care să

funcționeze independent de Hanban și care să fie abilitat să infirme sau să confirme orice ipoteză cu privire la Institutele Confucius și la utilitatea acțiunilor acestora.

BIBLIOGRAFIE

- Billioud, Sébastien și Joël Thoraval. 2007. "Jiaohua: The Confucian Revival in China as an Educative Project." *China Perspectives* (4). <http://journals.openedition.org/chinaperspectives/2483>.
- Hanban. 2019. http://english.hanban.org/node_10971.htm.
- Hong, Xiao-Nan și Dan Lin. 2011. „Istoria dezvoltării și implicațiile culturale ale Institutelor Confucius.” *Culture Journal*. <https://wcm.pku.edu.cn/docs/2018-04/20180404162551759367.pdf>.
- Hubbert, Jennifer. 2014. "Authenticating the Nation: Confucius Institutes and Soft Power." *Confucius Institutes and the Globalization of China's Soft Power*. Los Angeles: Figueroua Press.
- Hughes, Christopher. 2014. "Confucius Institutes and the University: Distinguishing the Political Mission from the Cultural 50, Decembrie." *Issues & Studies* 50, no. 4. https://www.academia.edu/23461430/Confucius_Institutes_and_the_University_Distinguishing_the_Political_Mission_from_the_Cultural.
- Li, Chenyang. 2006. "The Confucian Ideal of Harmony." *Philosophy East and West* vol. 56, no. 4. <http://www.jstor.org/stable/4488054>.
- Liu, Cheng. 2011. „O revizuire a cercetărilor din afara Chinei cu privire la Institutele Confucius cu scopul dezvoltării ulterioare.” *Intercultural Communication Studies*. <https://web.uri.edu/iaics/files/14ChengLiu.pdf>.
- Meng, Meng. 2012. "Chinese Soft Power: The Role of Culture and Confucianism." *Syracuse University Honors Program Capstone Projects*. https://surface.syr.edu/honors_capstone/182.
- Pan, Su-Yan. 2013. "Confucius Institute project: China's cultural diplomacy and soft power projection." *Asian Education and Development Studies* 2 (1). https://www.researchgate.net/publication/270799589_Confucius_Institute_project_China's_cultural_diplomacy_and_soft_power_projection.
- Rošker, Jana. 2013. "The Concept of Harmony in Contemporary P. R. China and in Modern Confucianism." *Asian Studies*. https://www.researchgate.net/publication/272651564_The_Concept_of_Harmony_in_Contemporary_P_R_China_and_in_Modern_Confucianism.
- Tao, Yu și Jiayi Wang. 2018. "Oxford Bibliographies in Chinese Studies." *Confucius Institutes*. https://www.researchgate.net/publication/326040902_Confucius_Institutes.
- Tomoei, Dan. 2018. „Institutul Confucius”. <https://dantomoei.ro/romania-institutul-confucius/>.
- Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu. 2019. *Confucius Institute Agreement*. http://confucius.ulbsibiu.ro/documents/Confucius_Institute_Agreement.pdf.
- Wang, Yuqin. 2016. "Chinese Language Promotion Activities in Romanina Primary and Secondary Schools." *Management of Sustainable Development*. https://www.researchgate.net/publication/313592767_Chinese_Language_Promotion_Activities_in_Romanian_Primary_and_Secondary_Schools.
- Xi, Jinping. 2018. „Introducere în promovarea continuă a construirii unui nou destin al comunității, prezentarea ideilor principale.” *Renmin ribao, Xinhua shehui Beijing*. <http://paper.people.com.cn/rmrb/page/2018-10/15/02/rmrb2018101502>.
- Zaharna, R.S. 2014. "China's Confucius Institutes: Understanding the Relational Structure and Relational Dynamics of Network Collaboration." *Confucius Institutes and the Globalization of China's Soft Power*. Los Angeles: Figueroua Press. [https://www.uscpublicdiplomacy.org/sites/uscpublicdiplomacy.org/files/useruploads/u25044/Confucius%20Institutes%20v2%20\(1\).pdf](https://www.uscpublicdiplomacy.org/sites/uscpublicdiplomacy.org/files/useruploads/u25044/Confucius%20Institutes%20v2%20(1).pdf).